

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
Φορμίωνος 83, Καισαριανή, τ.κ. 161 21. Τηλ. 210-7224123 fax.: 210-7223584
(Internet) <http://www.imkby.gr> - (e-mail) info@imkby.gr

Άριθμ. Πρωτ. Φ.1/3/270 Έν Καισαριανή τῆ 16ῃ Μαρτίου 2020

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 2 17η

Πρός
Τό πλήρωμα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας.

Ἀγαπητοί Πατέρες καί Ἀδελφοί
Ὅσιώτατες Ἀδελφές
Χαίρετε ἐν Κυρίῳ.

πειρασμός πού ἀντιμετωπίζουν οἱ πιστοί ἀπό τήν

ἐνσκήψασα πανδημία ἐκ τῆς μεταδόσεως τοῦ κορωναϊοῦ καί τά
προβλήματα πού προκαλεῖ μέ ὑποχρεώνει νά ἀπευθυνθῶ στό
πλήρωμα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας γιά νά ἐνισχύσω ὅλους καί νά

καταθέσω τήν μαρτυρία μου γιά νά κρίνουμε τά θέματα μέ τήν πνευματική ἐμπειρία καί παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας, διότι ὅσα συμβαίνουν στόν φυσικό καί γήϊνο χῶρο ἐκτείνονται καί στόν πνευματικό.

1. Τό πρῶτο πού σημειώνω εἶναι ἡ προτροπή τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ στους Μαθητές Του τό βράδυ στό ὑπερῶο τῆς Ἱερουσαλήμ μετά τόν Μυστικό Δεῖπνο. Τότε ὁ Κύριός μας προανείγγειλε στους Μαθητές Του αὐτά πού ἐπρόκειτο νά συμβοῦν σ' Αὐτόν καί κυρίως τόν θάνατό Του καί τόν ἀποχωρισμό τους. Ἐκεῖνοι ταραχθήκαν, δειλίασαν, φοβήθηκαν καί ὁ Κύριος τούς ἐστήριξε προτρέποντάς τους νά ἔχουν ἐμπιστοσύνη στό Θεό καί στόν Ἰδιο, λέγοντάς τους «πιστεύετε εἰς τόν Θεόν καί εἰς ἐμέ πιστεύετε» (Ἰωάννου ιδ', 1). Στήν συνέχεια τούς προέτρεψε νά μείνουν ἐνωμένοι μαζί Του, λέγοντάς τους «Μείνατε ἐν ἐμοί» (Ἰωάννου ιε', 4). Συνεχίστε νά μέ ἀγαπᾶτε, ὅπως Ἐγώ ἀγαπῶ τόν Πατέρα μου παρά τήν δοκιμασία ἀπό τήν ὁποία θά διέλθω.

Συνεπῶς καί ἐμεῖς παρά τόν πειρασμό πρέπει νά ἐμπιστευόμαστε τόν Κύριό μας καί νά εἴμαστε ἐνωμένοι μαζί Του. Αὐτό πραγματοποιεῖται μέ τήν πίστη καί τά μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας μας κυρίως μέ τήν μετάληψη τοῦ Παναγίου Σώματος καί Αἱματός Του.

*****

2. Ἡ θεία Λειτουργία τελείται γιά νά ένωθοῦν οἱ πιστοί με τόν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό. Στό πυρῆνα, δηλαδή στό κέντρο, τῆς θείας Λειτουργίας εὐρίσκεται ἡ ἅγια ἀναφορά. Οἱ πιστοί ἀπευθυνόμαστε στόν ἐπουράνιο Θεό γιά νά Τόν ὑμνήσουμε, νά Τόν εὐχαριστήσουμε, νά Τόν δοξολογήσουμε καί νά Τόν παρακαλέσουμε νά μᾶς ἐπιτρέψει νά ένωθοῦμε μέ τόν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό, πού θυσιάστηκε ὑπέρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς καί σωτηρίας, μεταλαμβάνοντας τό ἅγιο Σῶμα Του καί Αἷμα Του. Ἡ θεία μετάληψη οὔτε δικαίωμά μας θεωρεῖται, οὔτε ἀξιζοῦμε αὐτή τήν τιμή. Πρόκειται γιά δωρεά καί τιμή πού ἐκδηλώνει τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ γιά μᾶς τούς ἁμαρτωλούς καί εὐτελεῖς, ἐφ' ὅσον ὁ ἄνθρωπος δικαιούται, δηλαδή ἀποκαθίσταται ὁ ἁμαρτωλός «*διά τῆς πίστεως τῆς εἰς τόν Χριστόν Ἰησοῦν*» (Πρός Γαλάτας β', 16).

Αὐτά ὁμολογοῦμε ὅταν ψάλλουμε ἢ ἀπαγγέλλουμε τό :

«Τοῦ Δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ, σήμερον, Υἱὲ Θεοῦ, κοινωνόν με παράλαβε οὐ μὴ γὰρ τοῖς ἐχθροῖς σου τὸ Μυστήριον εἶπω οὐ φίλημά σοι δώσω, καθάπερ ὁ Ἰούδας ἀλλ' ὡς ὁ Ληστής ὁμολογῶ σοι Μνήσθητί μου, Κύριε, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου».

Σ' αὐτή τήν κοινωνία καί τήν πραγματική, ὄντολογική ένωση τοῦ πιστοῦ μέ τόν Θεό, τούς ὅρους θέτει ὁ Θεός στόν ἄνθρωπο, ὅπως

ἀκοῦμε στήν πρόσκληση τοῦ λειτουργοῦ : «*Μετά φόβου Θεοῦ, πίστεως καί ἀγάπης προσέλθετε*». Ὁχι ὅμως ὁ ἄνθρωπος στόν Θεό.

*****

3. Μέ τήν εὐλογία τοῦ Ἀρχιερέως ἢ τοῦ Ἱερέως στήν θεία Λειτουργία ὁ Ἄρτος καί ὁ Οἶνος μεταβάλλονται σέ πραγματικό Σῶμα καί Αἷμα Χριστοῦ κατά τούς λόγους τοῦ Κυρίου μας πού συνέστησε τό ἱερό Μυστήριο «*τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου... τοῦτο γάρ ἐστι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν*» (Ματθαίου κστ', 27,28). Σύμφωνα μ' αὐτή τήν διδασκαλία ἐπαναλαμβάνει ὁ ἀπόστολος Παῦλος ὅτι : «*τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας ὃ εὐλογοῦμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ ἐστι; τὸν ἄρτον ὃν κλῶμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ ἐστιν;*» (Πρὸς Κορινθίους Α', ι', 16). Ἡ θεολογία τῆς Ἐκκλησίας ἔχει ἐπαρκῶς ἐξηγήσει τό θέμα αὐτό. Ἐκεῖνο πού σ'αὐτή τήν συγκυρία πρέπει νά τονίσουμε εἶναι, ὅτι τό Σῶμα καί τό Αἷμα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ δέν εἶναι φορέας μολυσμοῦ, φθορᾶς καί θανάτου.

Αὐτή ἡ ἄποψη θεωρεῖται βλασφημία, ὅπως διδάσκει ὁ ἀπόστολος Παῦλος πού ἐλέγχει ὅσους θεωροῦν «κοινόν» καί δέν διακρίνουν τό Σῶμα καί τό Αἷμα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ :

«Ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων ἀναξίως κρῖμα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει, μὴ διακρίνων τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου» (Πρὸς Κορινθίους Α΄, ια΄, 29). Ἀντιθέτως εἶναι πηγὴ ζωῆς, ἀγιότητος καὶ ἀθανασίας.

Ὁ φθαρτός καὶ ὑλικός ἄνθρωπος, πού μεταλαμβάνει τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα τοῦ παναγίου καὶ ἐνδόξου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐντάσσεται στό Σῶμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ «ὕμεῖς ἐστί Σῶμα Χριστοῦ καὶ μέλη αὐτοῦ» (Πρὸς Κορινθίους Α΄, ιβ΄, 27). Μὲ τὸν τρόπο αὐτό ἀποκτᾶ τὰ χαρακτηριστικά τοῦ Σώματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μέ μυστικό τρόπο στήν παρούσα ζωή. Στήν μετὰ τὸν θάνατο ὅμως ζωὴ θά φανερωθεῖ, ὅπως λέγει ὁ ἀπόστολος Παῦλος : «Ὅταν ὁ Χριστὸς φανερωθῆ, ἡ ζωὴ ἡμῶν, τότε καὶ ὕμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ» (Πρὸς Κολοσσαεῖς γ΄, 4) καὶ ὅτι στόν παρόντα κόσμον βλέπουμε τὰ γεγονότα «δι’ ἐσόπτρου ἐν αἰνίγματι» (Πρὸς Κορινθίους Α΄, ιγ΄, 12) τότε θά μετέχουμε «ἐκτυπώτερον» στήν ἐνδοξή καὶ θεία ζωὴ τοῦ Χριστοῦ, ὅπως διδάσκει ὁ εὐαγγελιστής Ἰωάννης «Ἀγαπητοί, νῦν τέκνα Θεοῦ ἐσμεν, καὶ οὕτω ἐφανερώθη τί ἐσόμεθα οἶδαμεν δὲ ὅτι ἐάν φανερωθῆ, ὅμοιοι αὐτῷ ἐσόμεθα, ὅτι ὁψόμεθα αὐτὸν καθὼς ἐστί» (Α΄ Ἰωάννου γ΄, 2).

4. Σ’ ὅσους κλονίζονται καὶ ἀπέχουν ἀπὸ τῆν θεία Κοινωνία γιά διάφορους λόγους τονίζω, ὅτι οἱ ἴδιοι στεροῦν ἑαυτούς τῆς

χάριτος καί τῆς δωρεᾶς τοῦ Θεοῦ. Πρέπει ὅλοι νά γνωρίζουν ὅτι δέν εἶναι ἀξήμιος ἡ περιφρόνηση τῆς δωρεᾶς τοῦ Θεοῦ γιά νά ἀπαλλαγοῦν ἀπό τίς αἰώνιες συνέπειες τῶν ἁμαρτιῶν μας. Ὅταν λοιπόν εὗρεθοῦν ἐνώπιόν Του στό φοβερό βῆμα τῆς Κρίσεως δέν πρέπει νά Τόν ἀκούσουμε νά μᾶς λέγει : «ὀλιγόπιστε εἰς τί ἐδίστασας» (Ματθαίου ιδ΄, 31) καί «Ἄπελθε ἀπ’ ἐμοῦ δοῦλε πονηρέ » φύγε δηλαδή ἀπό μένα δοῦλε πονηρέ. Ἀντιθέτως εὐχομαι νά ἀκούσουμε τό «*Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ! ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω*» (Ματθαίου κέ΄, 21). Ἡ πίστη σ’ ὅσα Ἐκεῖνος ἐδίδαξε, ἔπραξε καί μᾶς παρέδωσε ἀποτελεῖ προϋπόθεση γιά νά μᾶς ἐμπιστευθεῖ τά αἰώνια καί νά μᾶς ἀναδείξει κληρονόμους τῶν ἀγαθῶν τῆς ἐνδόξου βασιλείας Του.

Ἐξ’ ἄλλου ἐπεσήμανε στους ἀκροατές Του τὴν δυσκολία πού ἔχουν νά ἀποδεχθοῦν τά πνευματικά πού ὑπερέχουν τῶν γηίνων καί φθαρτῶν τοῦ κόσμου τούτου : « *Εἰ τὰ ἐπίγεια εἶπον ὑμῖν καὶ οὐ πιστεύετε, πῶς ἐὰν εἶπω ὑμῖν τὰ ἐπουράνια πιστεύσετε;*» (Ἰωάννου γ΄, 12)

5. Ὁ Κύριος ἀναχωρώντας μέ τὴν ἔνδοξη ἀνάληψή Του ἀπὸ τὴν γῆ στὸν οὐρανὸ ἐμπιστεύθηκε τοὺς πιστοὺς τοὺς Ἀποστόλους καί ἐκεῖνοι τοὺς διαδόχους τους, πού εἶναι οἱ Ἐπίσκοποι, ὅταν εἶπε

στόν απόστολο Πέτρο «*Βόσκει τά ἀρνία μου. Ποίμανε τά πρόβατά μου*» (Ἰωάννου κα΄, 15-16).

Ὁ Ἐπίσκοπος τοποθετήθηκε ἀπό τόν Κύριο μας Ἰησοῦ Χριστό φύλακας καί φρουρός τῶν πιστῶν (Ἰεζεκιήλ λγ΄, 7) πού ὀφείλει κατά τόν δικό Του παράδειγμα νά μεριμνᾷ, νά ὑπερασπίζεται τούς πιστούς καί νά μήν τούς ἐγκαταλείπει, ὅταν δέχονται ἐπιθέσεις ἀπό τούς πνευματικούς λύκους καί ἀντιμετωπίζουν κινδύνους καί ἀπειλές, ὅπως κάνει ὁ μισθωτός πού δέν ἐνδιαφέρεται περί τῶν προβάτων. Εἶπε ὅτι «*ὁ δὲ μισθωτὸς φεύγει, ὅτι μισθωτὸς ἐστὶ καὶ οὐ μέλει αὐτῷ περὶ τῶν προβάτων*» (Ἰωάννου ι΄, 13).

6. Ὁ Ἱερός Ναός ἀκόμη καί ἐάν κλειδωθεῖ ἀπό τίς ἐγκόσμιες Ἀρχές καί Ἐξουσίες ἡ πίστη μας πρέπει νά μείνει ἐνεργή καί σταθερά. Μέ τήν πίστη μας θά ἀντιμετωπίσουμε τίς ἐξωτερικές ἀπαγορεύσεις καί ἀπειλές. Ὁ απόστολος Παῦλος στό ἐνδέκατο κεφάλαιο τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς του καταγράφει ὅσα ἐπέτυχαν οἱ δίκαιοι ἄνθρωποι μέ τήν πίστη τους ὅτι «*ἐν ταύτῃ γὰρ ἐμαρτυρήθησαν*» (ια΄, 2). Προτρέπει τούς πιστούς νά ἔχουν ὑπομονή, σκεπτόμενοι, ὅτι ὁ Θεός πού ἐπιτρέπει τόν πειρασμό «*ποιήσει σὺν τῷ πειρασμῷ καὶ τὴν ἔκβασιν τοῦ δύνασθαι ἡμᾶς ὑπενεγκεῖν*» (Πρὸς Κορινθίους Α΄, ι΄, 13).

Ἡ θεία Λειτουργία δέν θά παύσει νά τελεῖται «ἄχρις οὗ ἂν ἔλθῃ» (Πρὸς Κορινθίους ια΄, 26). Τήν τέλεσή της μόνο ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός θά τήν παύσει, ὅταν ὁ Κύριος θά ἔλθει στήν Δευτέρα Παρουσία. Ἀπόδειξη τῆς ἐμπιστοσύνης στό Θεό ἀποτελεῖ ὅτι ἡ θεία Λειτουργία ἐτελεῖτο εἴτε τήν ἐποχή τῶν Κατακομβῶν παρὰ τήν ἀπαγόρευση τῶν διωκτῶν τῆς Χριστιανικῆς πίστεως, εἴτε τήν περίοδο τῶν διωγμῶν ἀπό τά ἄθρα καθεστῶτα τά πρόσφατα καί τά παλαιότερα.

Συνεπῶς ὁ Ἐπίσκοπος καί οἱ Πρεσβύτεροι, πού ὑπάγονται σ' αὐτόν, ὀφείλουν νά τελοῦν τήν θεία Λειτουργία χάρι τῶν πιστῶν, ὅσοι καί ἂν εἶναι αὐτοί. Ὁ Κύριος εἶπε στούς Ἀποστόλους Του : «Μὴ φοβοῦ τό μικρὸν ποίμνιον» (Λουκᾶ ιβ΄, 32).

7. Πέραν αὐτῶν θέλω νά σημειώσω, ὅτι μόλις ἐμφανίσθηκε ἰός ἀχρηστεύθηκε ὁ τεχνολογικός πολιτισμός μας. Τά συμβαίνοντα στήν οἰκουμένη ἀπομυθοποίησαν τήν ἐπιστήμη σ' ὅσους στηρίζονταν σ' αὐτή ὡς τήν μόνη πού δύναται νά λύσει τά προβλήματα τῆς ἀνθρώπινης κοινωνίας καί ἐξευτέλισαν τοὺς φυσιωμένους ἀπό τήν γνώση καί τοὺς ἐπηρμένους ἀπό τήν δύναμη τῆς ἐπιστήμης. Ὁ ἰός ἀποκαλύπτει τό παράδοξο τῆς ἐποχῆς μας καί τῆ ζωῆς μας. Φέρνει στίς πραγματικές διαστάσεις τίς δυνατότητές μας. Ἀκυρῶνει τά πιό

φιλόδοξα προγράμματα. Τί θά μᾶς ὠφελήσουν τά προγράμματα τῆς NASA, ὅτι στήν δεκαετία τοῦ 2030 θά καλλιεργοῦμε λαχανικά στόν πλανήτη Ἄρη ; Πόσο χρήσιμη μᾶς εἶναι ἡ φιλοδοξία μας, ὅτι σέ λίγες δεκαετίες ἀλλάζοντας «ἐξαρτήματα» στό σῶμα μας θά ζοῦμε 200 χρόνια, ὅταν ἕναν ἰό δέν μποροῦμε νά ἀντιμετωπίσουμε καί μᾶς προξενεῖ τόσο μεγάλη ἀναστάτωση καί ἐκατόμβες νεκρῶν;

Ὁ ἄνθρωπος ἀνυπεράσπιστος πίπτει ἀπό ἕνα ἀδιόρατο ἐχθρό. Μόνο στήριγμά μας εἶναι ὁ Παντοδύναμος, ὁ Πάνσοφος καί ὁ Πανάγαθος Θεός μας.

Γι' αὐτό ἄς ὑψώσουμε τήν φωνή καί τήν ἰκεσία μας :

«Κύριε τῶν Δυνάμεων, μεθ' ἡμῶν γενοῦ, ἄλλον γάρ ἐκτός Σου βοηθόν, ἐν θλίψεσιν οὐκ ἔχομεν, Κύριε τῶν Δυνάμεων, ἐλέησον ἡμᾶς»

Μετά πατρικῶν εὐχῶν.
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος & Ὑμηττοῦ Δανιήλ.